

İKİ AYLIK ÖYKÜ DERGİSİ YIL:19 SAYI:113 EKİM-KASIM 2022 ISSN 1304-7604

HECEÖYKÜ

EKİM
KASIM

113

İÇİNDEKİLER

FOTOĞRAF ÖYKÜ

Selçuk Azmanoğlu / 5

ÖYKÜ

Mukadder Gemici/Gergedan / 6

Müzeyyen Çelik/Yılan Yurdu / 14

Zübeyde Andıç/Geç Gelen Aydınlanma Hissinin Dayanılmaz Hafifliği / 19

Soner Oğuz/Tekerrür Kıraathanesi / 23

Bahtiyar Aslan/Ölü / 32

Nagihan Şahin/Kiklos / 37

Nadir Aşçı/Mücella'nın Türkiye'si / 43

Caner Çaylak/İmsak Vakti / 47

Muhammet Erdevir/Aramızdaki Karşı / 59

Fatma Nur Uysal Pınar /Miyase Çıkmazı / 64

Selma Maşlak/Kirazın Gölgesinde / 68

Hatice İbiş/Tarumar / 70

Nurbanu İnan/Sarfinazar / 75

Fatma Ünsal /İlenç / 78

KÜÇÜREK ÖYKÜLER

Mustafa Uçurum/Çizik Plak / 83

Her Yer Ankara / 83

Tekrar Tekrar / 83

Üç Saniye / 84

BENİM ÖYKÜM

Naime Erkovan / 85

SÖYLEŞİ

Rüveyda Durmaz Kılıç/Naime Erkovan'la *Ve Şehre Bir Flanör Gelir* Üzerine / 88

Şeyma Subaşı/Merve Özgenli Çelik ile *Huzursuz Kalp Sendromu* Üzerine / 92

YAŞADIĞIM GİBİ

Mehmet Aycı/O Kadar Sade Her Şey / 96

BAŞKA DÜNYALARIN ÖYKÜLERİ

Gabriel Garcia Marquez/Çeviren: Mine Yazıcı/Zehirlenmiş On Yedi İngiliz Adam / 98

Nâdir İbrâhîmî/Çeviren: Yasamin Gholamrahmani/Benim Küçük Kalbim / 107

HECEÖYKÜ'DE İLKLER

Melek Tosun/Bay F. / 109

Fatma İçyer/Uzatmalı Şüphe / 112

Hüseyin Hakan/Susunca Geçiyor / 116

Hande İkbâl/10 Saniye / 119

İbrahim Varelcî/Açık Adres / 122

Ekrem Saltık/Dünya Ağrısı / 127

KİTAPLIK

Özlem Güner/Huzursuz Kalp Sendromu / 136

Türkan Bayrakçı/Kör Yarış / 138

Selma Maşlak/Ölümlünün Yaşam Fragmanları / 140

Alfina Sibgatullina/Günümüz Tatar Öyküsü / 141

FOTOĞRAF ÖYKÜ

Selçuk Azmanoğlu

Gergedan

Küçük kız yavaşça yaklaştı. Devasa gövdesi ister istemez bir ürperti veriyordu, bir dinazorla bir gergedan aynı şeydi onun için; eğer uçağa binmemiş ve Afrika'nın ortasına gelmemiş olsa, gördüğünün gerçek olduğuna inanmayabilirdi.

Nihayet uzaktan, sağırına dokundu. Derisi çatlamış toprak, kurumuş çamur gibiydi. Adını koymakta zorlandığı bir rengi vardı. Kahverengiye benziyordu, griye aynı zamanda. Kızın küçük eli daha da küçüldü, sakince, kıpırdamadan duran hayvan daha da büyüdü. Gergedanın iri cüssesinden yayılan başka şeyler hissetti kız. Özel rehberleri, alt türünün son kalan örneklerinden olduğunu anlatmıştı biraz önce. Bu durumun farkındalığı için kampanyalar düzenlenmiş ve bağışlar toplanmıştı. Nihayet, doğal ortamlarında çoğalmaları için Avrupa'daki bir hayvanat bahçesinden getirilmişlerdi.

Elini hafifçe gezdirdi, çok üzgün görünüyor dedi küçük kız, tek kaldığı için mi?

O hep böyle, dedi hayvanın bakıcısı.

Genç bir siyâhî idi bakıcı, ben İbrahim Tomy diyerek kendini tanıtmıştı. Konuştuğunda İngilizce kelimeler bilindik seslerini, vurgularını kaybediyor, sanki bir tepeden yuvarlanıyor gibi çıkıyordu ağzından.

Gergedanın gözleri çok ama çok küçüktü. Kahverengi iki minik cam. İbrahim Tomy'nin eli, gergedanın insan omzuna benzeyen başının gerisindeki tümsek üstündeydi. Uzun parmaklı, büyük bir eli vardı bakıcının. Küçük kıza bakıcının yanında durmak, elini onun elinin yanına koymak daha emniyetli geldi. Birkaç küçük, ürkek adım daha atarak öyle yaptı.

Çamurdan bir heykel deseler inanılabilirdi, öylece, kıpırtısız duruyordu hayvan. Ama canlı olduğunu biliyordu, ayaktaydı ve ileri doğru bakıyordu. Otobüs durağında, havaalanında ya da evde birini bekleyen insanlar gibiydi.

Öyle kalın, dedi babasının kız arkadaşı, hiç bozmayın sizi çekeceğim.

Küçük kız ve İbrahim Tomy fotoğraf makinesine doğru döndüler. Küçük

kız, unutmaması gereken bir şey varmış da saati geçmiş gibi, aniden kolunu kaldırdı ve saatine baktı.

Tatlım bana doğru lütfen... Evet... Birkaç kare de bu açıdan... Bir saniye lütfen... Tatlım gergedana doğru yaklaş....

Saatine kısacık bir bakıştan sonra kız, yeniden poz verdi. Belli etmese de hayvandan biraz korkuyordu. Kalbi neredeydi acaba bu gergedanın? Atıyor muydu? Gövdesinin ne tarafındaydı kalbi, tahmin etmeye çalışırken hayvanın kısa, kalın bacakları dikkatini çekti. Aynı rengi gibi hiç de kendi çizdiklerine benzemiyordu bu bacaklar. İbrahim Tomy yer değiştirdi ve eliyle işaret ederek kızı da yanına çağırırdı, gergedanın kocaman bir balon gibi olan karnını okşadı, dokunabilirsin dedi.

Hayvan kısa ve ani bir hareketle bir ayağını kaldırıp indirdi. Kız geri adım attı, korkma dedi bakıcı. Yaşlı bir adamın göbeğine benziyordu karnı. Tek farkı çok daha iri ve sert olmasıydı. Başını yandan daha iyi görebiliyordu artık. Derisi gibi kuru toprağı andıran kırışık halkalarla sarılıydı gözleri. Yaşlılara benziyordu. Mısır piramitleri kadar yaşlı olmalıydı. O kadar yaşlı değildi, biliyordu bunu küçük kız, ama o kadar yaşlı görünüyordu işte. Kayalaşmış gibiydi durduğu yerde. Boynuzu gerçekten de heyecan vericiydi, yukarı doğru inceliyor, bir kavis çizerek uzuyordu. Nasıl çıkmıştı öyle başının üstünden? Çok güzeldi, sanki burnunun ucundan yukarı doğru açan bir çiçektir.

İbrahim Tomy, boynuzunu tutmak ister misin diye sordu.

Kız hayır anlamında başını salladı, fazla yaklaştırmaya çekiniyordu, boynuzu yüzünden bu hayvanların avlandığını da uzun uzun anlatmıştı rehber.

Küçük kız, "Nesli Tükenen Canlılar" konulu yarışmada çizdiği gergedan resmi ile birinci olduğu için buradaydılar. Okul, ahşap kutuda pahalı, büyük bir pastel boya takımı hediye etmişti. Babası da ayrıca bir ödül vermek istemiş, resim masadaki ketçap mayoneze dayalı duruyorken, tatilde bir gergedan görmeye ne dersin diye sormuştu, bir arkadaşım da bizimle gelecek, senin için sakıncası yoksa.

Küçük kız omuz silkerek cevap vermişti, fark etmezdi. Daha önce de babasının arkadaşlarıyla tatile gitmişti. Üstelik babasının son kız arkadaşı -tanışmıştı zaten- sevimli biriydi. Ona sürekli tatlım diyordu ve resimleri hakkında yorum yapıyordu. Dallarını daha çok çizebilirdin. Kedinin başı biraz büyük olmuş. Tatlım pembe ışıkları olan köprü şahane bir fikir!

Tatile çıkmadan önceki hafta sonu birlikte alışveriş de yapmışlardı. Mağazalardan birinde satış görevlisi genç kadını annesi sanmıştı. Annem değil demişti kız, annem başka bir ülkede yaşıyor ama Temmuz'da gelecek.

Şimdi annesi de tatil deydi ve onun tatili de en az onlarınki kadar özeldi, seçkin bir grupta yağmur ormanlarına gitmişti, tatilin ilk üç günü boyunca

yanlarına telefon almayıp yerlilerin yaşamını deneyimleyeceklerdi. En son yaptıkları görüntülü görüşmelerinde birbirimize mektuplar yazalım ne dersin demişti annesi. Dördüncü gün ben seni arayacağım. Muhakkak.

Küçük kız ilk ve ikinci günün mektuplarını yazmıştı. İlk gün, yolculuk hazırlıklarını, uçakta seyrettiği filmi anlatmıştı. Valizine koyduğu kıyafetlerden ve o gün çizdiği yeni gergedan resminden bahsetmişti. Resimde gergedanın üstünden geçen bir uçak vardı. Kâğıdın arkasına kargacık burgacık yazılarla birinci gün bitti yazmıştı.

İkinci güne kaldıkları oteli anlatmıştı. Tam olarak otel değildi, Afrika'nın geleneksel çizgilerinden ilham alan, çevre ödülü kazanmış lüks bir çadır kampı kaldıkları yer. Açık bir alanda, böceklerle karşı tamamen korumalıydı çadırlar ve yaban hayatının ortasındaydı. Böylelikle etraflarında zaman zaman çeşitli hayvanlar görme imkânına sahiptiler. Babasının kız arkadaşı önce çadırı gözden geçirmiş ve valizini açmadan şikâyet formunu doldurmaya başlamıştı. Çevre ödülünüz var ama plastikler için ayrı bir çöp kutunuz neden yok notunu düşmüştü, cam, kâğıt ve plastikler için çöp kutuları ayrı olmalı.

İkinci gün, küçük kız başka bir gergedan resmi daha çizmişti. Büyük bir çadırın etrafında sayfanın bütün boşluklarına yayılmış büyüklü küçüklü farklı renklerde gergedanlar vardı çizdiği resimde. Artık altmış ikiden tavşan çizer gibi ezberlemişti. Önce genişçe bir oval tabağın alt yarısı gibi düşünerek koca gövdenin alt kısmını çiziyordu. Sonra boynuz yerini boş bırakarak başının üst çizgisini, boynuna doğru. Sırtını çizmek için büyük bir yay, peşinden de karnını, ön ve arka ayak yerlerini boş bırakarak çiziyordu. Küçük, dik bir kulak ilave ediyordu. Ayaklar çok basitti, yan yana. Sonra uçlara toynaklarını belli eden çizgiler. Toynak çizmek çok hoştu. Ufak çizgilerle nasıl da değişiyordu dikine çizgiler, hemen ayak formunu kazanıyordu. Ağzını belli eden bir yay yani kocaman bir gülümseme çizgisi. Ve nihayet bir boynuz çizerek en güzel kısmı sona saklıyordu her zaman. Resim bittiğinde rengârenk gergedanlar mutlulukla gülümsüyorlardı. Resmin arkasına böylece ikinci gün de sona erdi, yazmıştı.

Üçüncü gün, kampın etrafında safariye çıkmışlar; aslan, şempanze, fil, antilop, zürafa, yaban domuzu ve başka hayvanlar görmüşlerdi. Yorulmuşlardı, çadırın önünde veranda sayılabilecek yerde gün batımını seyrediyorlardı. Güneş bütün uzaklığını kaybediyordu bu manzarada. Küçük kızın önündeki sayfa bomboştuydu, nasıl bir gergedan çizeceğini düşünüyordu, manzarayı sadece görmüyor, duyuyordu aynı zamanda, bir ninni olup sarıyordu pembeli mavili bulutlar ve boya kalemlerinde olmayan sarılar ve kırmızılar, uykusu gelmişti.

Düşünsene diyordu babasının kız arkadaşı, buraya yüz elli, iki yüz sene önce gelmişiz. Her yer el değmemiş, her yer hazine dolu. Kâşif gibiyiz, başımızda şapkalar, yerliler etrafımızda dans ediyor. Her gün başka bir macera yaşıyoruz.

Bu yolculuğa çıkarken yüz elli faktörlü güneş kremi almayı unutma o zaman demişti babası. Adamın alay etmesine kızmış, ha ha ha ne kadar komik demişti, sürekli güneş kremi sürüyordu genç kadın, yoksa güneşten kaşınmaya başlıyordu.

Dördüncü gün, bugün, kamplarının yakınındaki bir parkta korunan gergedanı ziyaret günüydü nihayet ve küçük kız şimdi gergedanın yanında dururken hayvanın rengine yeniden dikkat kesilmişti. Yeşil, mavi, sarı, farklı renkte gergedanlar yoktu dünyada. Çizerken de elbette bunu biliyordu ama şimdi böyle devasa onu karşısında görmek renk renk kalemlerini anlamsızlaştırmıştı. Ne yapacaktı çizdiği onca resmi? Bir gergedan, sadece bir gergedandı, başka bir şey değildi. Üstelik ağzı bir yay gibi yukarı kıvrılıp gülümsemiyordu, asla gülümsemiyordu hatta aşağı yukarı yarım saattir buradaydılar ve hayvanın ağzı, ağlamak üzere olan birininki gibi, aşağı dönük bir yatay çizgi halindeydi. Gergedanı gördükten sonra, üçüncü gün uykusu gelip bir resim çizmeden ve günlük tutmadan -sadece yarın dördüncü gün notunu düşmüştü- erkenden yattığı için memnundu.

Gergedan ileri doğru birkaç adım attı, küçük kız geri çekilirken bakıcı yaklaştı. Birbirlerine çok alışkın oldukları belliydi, yakın durmaktan çekinmiyorlardı. Bakıcı, rahat, gergedanın etrafında gezebiliyor, hatta bazen yerini değiştirirken evcil bir hayvanmış gibi hayvandan destek alıyordu. Misafirlerin çekingenliği onu hayvana daha da yaklaştırıyordu. Bir gösterideymiş gibi bacalarına, gövdesine, karnının altına, kulaklarına ve boynuzuna daha fazla dokunuyor, yakınlığını daha fazla gösteriyordu. Dokunurken de misafirlerin çekingenliğinden gizliden bir zevk alıyordu sanki. Bazı misafirler, özellikle Uzakdoğulu zenginler, boynuzla dokunarak fotoğraf çekirmek isterlerdi, bugünkü misafirlerse bu konuda pek istekli değillerdi.

İbrahim Tomy gergedana havuç verdi, babasının kız arkadaşı birkaç kare de bunu fotoğrafladı. Her şeyi, her anı fotoğraflamak konusunda çok istekliydi. Babasının ona seyahate çıkmadan önce hediye ettiği fotoğraf makinesine çabucak alışmıştı, zaten kullandığı makinenin üst modeliydi hediye edilen de. Bazen, özellikle babası telefonunda işine iyice daldığında, o da kendi kendine konuşarak makinenin kullanma kılavuzuyla meşgul oluyordu; saniyede yedi kare çekim, odak dışı vurguları sağa veya sola taşıma, gölgelenme azaltma.... İnanamıyorum, gerçekten inanamıyorum. Bunu yapanlar insan olamaz. Bir nokta altı milyon çözünürlük, tuşların sekiz tanesine istediğin

özelliği atama. Önceki modelinde yoktu bu. Sen bir makine değilsin, sen benim bebeğimsin.... Hele şu objektif. Bu objektifi elimde tuttuğuma hâlâ inanamıyorum.

Özel rehberleri ise çekim boyunca aralıklarla, babasının kız arkadaşı farklı açılar için yer değiştirdikçe, bir metni okur gibi anlatıyordu. Yaşam alanları azalıyordu. Aşırı avlanma onlar için en büyük tehditti. Boynuzları altından daha değerliydi. Burada çok iyi korunuyorlardı. Boynuz gömülü vericileri, gözetleme kuleleri, çitler, dronlar, bekçi köpekleri ve eğitimli silahlı korumaları vardı.

Hapishane gibi yani dedi küçük kız, yine saatine bakıyordu bunu söylerken.

Arabadan inince görmüşlerdi; kalın, çelik çitlerle çevrili, üstü açık bir alandan çıkarıp getirmişlerdi hayvanları şimdi buldukları geniş düzlüğe.

Evet biraz öyle dedi rehber, ama bütün bu önlemler gergedanları korumak için.

İnsanoğlu çok acımasız biyolojik çeşitlilik çok önemli diyerek söze girdi babasının kız arkadaşı, karbon ayak izimizi azaltmamız gerekir. Herkese düşen ödevler var bu konuda. Her şey doğa dostu olmalı. Herkes organik tarımla üretilmiş gıdaları tüketmeli. Kozmetik ürünleri de doğa dostu olmalı. Rehber tişörtünü gösterdi, organik pamuktan, yani çok zor değil aslında. Değil mi?

Değil mi, sorusunu babasına söylemişti gayet kinayeli bir şekilde. Babası biraz sıkılıyordu kızın organik ürünlerinden, bez torbalarından, atmosfere salınan karbondioksit oranlarından, alay ediyordu hatta.

Evet, çok önemli, dedi babası, elini bir şey savarcasına salladı.

Zaten gergedanla da çok ilgili değildi. İlk gördüklerinde şöyle bir bakıp kenara çekilmişti. Hayvan da etrafındakilerle hiç alakadar görünmüyordu. Nerede, hangi zamanda olduğu önemsizdi.

Küçük kız hayvanın yüzüne daha yakından bakmak için yer değiştirdi, gergedanın etrafında bir tur daha attı. Ağzı ne kadar genişmiş diye düşündü. Hayvanın hiç gülümsemiyor oluşu yine canını sıktı. Buzdolabının üstündekiler, dosyadakiler, odasında duranlar, lüks çadırda yatağın üstündekiler, annesine, arkadaşına ve öğretmenine hediye ettiklerini düşündü, boşuna çizdiği resimleri, onun gergedanları hep gülüyordu. Daha büyük fark ise yavru bir boynuzunun daha olmasıydı. Yan yana duran biri büyük, diğeri küçük iki boynuz çok ilginç görünüyordu. Kendisinin çizdiklerinde hep tek boynuz vardı ve hiç kimse onu ikaz etmemişti.

Kızının saf dikkati babasının hoşuna gitti. Artık daha güzel çizersin sanırım dedi.

Kız, eliyle burnunun ilerisinden boşluğa bir kavis çizdi, evet dedi, boynuzu iki taneymiş, anne boynuz ve yavru boynuz.

Babası telefon ekranına düşen piyasa bildirimlerine bakarken boynuzlar şahane evet dedi genişçe, gölgeli bir sandalyeye oturmuş bir şeyler içiyordu.

Kız yeniden saatine baktı, bir şey sormak istiyor ama soramıyordu, sabah sormuştu ve hayır cevabını almıştı, acaba aramış mıydı annesi o farkında olmadan? Arasa muhakkak söylerdi babası, gözü sürekli telefonda idi çünkü. Ekranları takip ederek çok para kazanıyordu, işi buydu, para piyasaları ve yatırım uzmanı.

Babasının kız arkadaşı işini bitirip çektiği fotoğrafları kontrol etmeye başlayınca İbrahim Tomy gergedandan uzaklaştı, poz vermesine gerek yoktu. Ellerini göğsünde birleştirdi, bir dizini hafif kırıp kenarda beklemeye başladı.

Babasının kız arkadaşı başını iki yana sallayarak, neler çektiğime kimse inanmayacak, bu bebek şahane bir şey dedi, şu renklere bak. Küçük kıza döndü, bakmak ister misin tatlım?

Kız yaklaştı, fotoğraflara göz gezdirdi, üst üste çekilmiş birbirinin aynı fotoğraflar gibi geldi ona. Bir fotoğraflara bir de gergedana baktı, boynuzdan dünyaya yayılan ışığı, derisinin kalınlığını, balon karnını hiçbir fotoğrafta göremedi, hepsi vardı ama hiçbiri yoktu. Sıkılmıştı fotoğraflardan ama kaba olmak da istemiyordu.

Yani... Güzel fotoğraflar, dedi sadece.

Seyahate çıktıklarından beri heyecanı ve hevesi hiç azalmamıştı genç kadının, birkaç fotoğraf da çitlerin ardından çekti. Biraz kontrol etti, hepsi gayet iyi, bence bu kadar gergedan yeter dedi, ben gölete gitmek istiyorum, gölet varmış ilerde, gidelim mi, ne dersin? Bakalım bu saatte bir şeyler yakalayabilecek miyiz? Rehbera döndü, değişik kuşlar falan geliyor bazen demiştiniz?

Babası hiç istifini bozmayınca rehber tereddüt etti, siz devam edin dedi babası, ben buradayım.

Ben de dedi küçük kız, başka birine kaptırmak istemeyen insanların hızıyla babasının yanındaki boş sandalyeye oturdu. Çünkü bugün, dördüncü gündü.

Arkadaşı ve rehber üstü açık safari arabasına binip uzaklaşırken babası arkalarından bağırdı, aslanlara yem olmayın!

İbrahim Tomy yem kovanında kalanları boşaltıp uzaklaştı, babası da telefonuna döndü. Küçük kız önce biraz oturdu, ayaklarını salladı.

Babası resim yapardın dedi, keşke alsaydın boyalarını arabadan.

Biraz ileride duran gergedana baktı kız, hayır anlamında başını salladı. Bileğini çevirip saati kontrol etti, on dakika geçmişti daha, elleri kucağında

oturdu, tırnak aralarında pastel boyaların izleri vardı, biraz alçak sesle bugün dördüncü gün dedi, annem aradı mı?

Ensesinde duran soğuk havluyu düzeltti, az önce getirmişlerdi soğuk içeceklerle birlikte, hayır dedi babası, aramadı, sen ara istersen. Saatine baktı, orada şimdi sabah dokuz falandır sanırım.

Babası telefonu uzatmış bekliyordu. Afrika'da uzayan gölgelerin zamanı başlamıştı. Küçük kız, en güzel gölgeyi buldu, başın üstünde, upuzun yan yana, sivrilerek uzanan biri büyük, diğeri küçük iki boynuzu, acaba bunu çizebilir miydi? Bir nefes aldı, karnı gergedaninki gibi kocaman oldu. Demek daha orada dokuzdu, yani erkendi. Sabahtan bu yana kolundaki saate bakıp durmuştu. Afrika'da sabah dokuz olmuştu tam kaç saat önce; erkenden kalkmıştı, güzel bir kahvaltı yapmıştı, ne kadar neşelisin demişti babası. Evet, çok mutluydu. On bir buçuk olmuştu; dördüncü gündü, alışverişe gitmişler el oyması hediyeler almışlardı, iki saat dolaşıp. Babasının kız arkadaşı delirmişti renkleri görünce. Dün güneş batarken gökyüzü de böyleydi demişti küçük kız, siyah, kıpkırmızı ve sapsarı. O da iltifat etmişti, harika bir gözün var tatlım, demişti.

İki olmuştu sonra Afrikalarda. Öğle yemeği yemişti timsahlar bile, kanlı etler, görmüşlerdi. Arabaya binip yeryüzünde bir tane kalan gergedana gelmişlerdi, yan yana gölgeden boynuzlarını görmeye ve demek orada, yağmur ormanlarında saat dokuz olmalıydı, öyle mi? Saat farkı hiç aklına gelmemişti babası söyleyene kadar. Ne kadar geç ve ne kadar erkendi bu sabah dokuz! Bir hesap yaptı, uyuduğunda beş saat, aşağı yukarı beş saat sonra yatsa veya altı, orada saat kaç olacaktı? Parmaklarıyla saydı... Sayıları karıştırdınca vazgeçti.

Elini siper edip güneşe baktı. Şimdi oraya gidiyordu, yağmur ormanlarına yani on, on bir, on iki ve bir ile öğle vakti olmaya. Dünyada her yer, her yere ne kadar uzaktı. Afrika uzaktı. Güneş uzaktı. Dünya uzaktı. Annesi uzaktı. Ama annesi onu daima sevecekti, babası da daima sevecekti, artık sadece annesinin yanında babası, babasının yanında annesi olmayacaktı, hem insanların duyguları değişebilirdi, ama bunu anlamak için de büyümek ve saatin ilerlemesini beklemek gerekti.

Değişen duygularından söz ederlerken, dizlerini kırıp eğilerek onun göz hizasına geliyorlar, ellerini tutuyorlardı. Boş sayfada bir hata ile başlanmış, sonra bastırarak silinmiş, üstüne ne çizersen çiz altta kalan izler gibiydi bu sözler, hep görünüyordu, hep aklındaydı, almadı uzatılan telefonu, bakmadı bile, bekledi; güneş, akşam olmayı bekliyordu, o da bekleyecekti, dokuzsa dedi, sonra aryalım. Kendi saatine baktı, bütün gün boşuna dönüp durmuştu iki çizgi.

Bir sessizlik olunca tabiatın sesi duyulmaya başladı. Anlıyordu, duyduğu kuş sesleri idi, bildiği kuşlardan başka ötüyorlardı. Kesik kesik öten vardı, uzatarak öten vardı, neşeli ve aceleci ötenler vardı. Araya başka seslerin karıştığını duydu, fil, su aygırı hepsi olabilirdi, ayırt etmek zordu. İbrahim Tomy ortada yoktu, babası telefonuyla meşguldü. Yerinden kalktı, yavaş adımlarla gergedana doğru yürüdü. Küçük kız ve gergedan artık yan yana ve yalnızlardı. Uçsuz bucaksız bir ufka bakıyorlardı. Korkusu pek geçmiş sayılmazdı ama dokundu gergedana. Küçük beyaz eli, kuru çatlak toprağı andıran deri üzerinde yine küçüldü. Kalın derinin altında pamuk gibi yumuşak şeyler vardı, hisler, düşünceler ve hayaller. Gergedanların, tuğlu kuşların, timsahların, fillerin ve Afrikaların boynuzlarının kesilmediği günler. Suların çoğaldığı, ağaçların, acayip ağaçların ayaklanıp suya geldiği, güneşin saçıldığı, yıldızların kaydığı zamanlar. Bunlar içinden hiç dışarı çıkmıyordu, hepsini yutmuştu gergedan. Biraz boynuzu üstünden yayılıyordu işte sadece.

Gergedan başını çevirdi ve sonra yere oturdu, yere yaslandı, taşımaktan yorulduğu bir eşya gibi iri başını yere usulca bıraktı. Kız önce hayvanın hareketinden ürktü, geri çekildi ama insanların, havuç veya yeşil otların, dünyanın geri kalanının gergedanın artık pek umurunda olmadığını anlayınca -mahzundu, yalnızdı, içinden başını okşamak ve onu teselli etmek geldi. Boynuzuna asılıp oyunlar oynayabilirdi ama onun bir yeri ağrıyordu galiba. Mutsuzdu. Öyle değilse bile, küçük kıza öyle geldi.

Böyle birlikte ne kadar durmuşlardı bilmiyordu; önce İbrahim Tomy'yi, sonra babasının kız arkadaşını, rehberi ve babasını fark etti. Uzaklaştı, babasının yanına geldi. Rehber babasına, Afrika topraklarının her zamankinden değerli olduğunu, toprak kiralamanın revaçta olduğunu anlatıyordu. Babası sıkılmış görünüyordu, şirket olarak yatırım amaçlı çoktan kiralamışlardı, hem de onun söylediği fiyatın dörtte birine. Babasının kız arkadaşının kafasındaki albüm henüz tamamlanmamıştı, yerli halk eksikti, acaba onları nerde görebilirdi? Rehber sevimliydi, konuyu değiştirmekte hiç zorlanmadı, onlar için özel bir tur ayarlayacaktı.

Dönüş vakti gelmişti. Küçük kız üstü açık araca bindi, boya kalemlerini ve defterini kucağına alıp oturdu. Babası yeni resmini merakla beklediğini söyledi ama kız oralı olmadı. Ayrılırken de babası bile fotoğraf çektirirken o dönüp gergedana bakmadı. Ama gölgeler aklındaydı, boynuzlar, uzun ve kısa. Bir müddet resim yapmayacaktı, temmuzda annesi geldiğinde iki boynuzu olan bir gergedan çizecekti.

MÜZEYYEN ÇELİK

Yılan Yurdu

Dülgeroğlu Ahmet ticaret erbabıdır. Bu işte çok iyi olduğu için de Şeytanlar Hocası diye nam salmıştır. Babadan, dededen esnaf olduğu için bu işlerin içinde yetişmiştir. Babası esnaflıktan yılıp Ahmet'i okutmak istese de orta sonda ticaret okulunu terk edip iş hayatına atılmıştır. Zaten köyden şehre gelip gittikçe alıp sattıklarıyla parayı bulduğundan defterde, kitapta, diplomada gözü olmamıştır. Yatılı okulda çıkardığı kavgalara ve bahis meselesine pek girmeyelim isterseniz.

Gözü o çağlarda Kadriye'ye takılmıştır sadece. Kadriye kendi köylüsü, ince uzun, masum yüzlü, mazlum bakışlı bir kızdı. Aileden gariban olduğundan evi, hayatı çekip çevirmeye uygundu. Sessiz sakin, durgun bir dünyası vardı ve bu derinlik Ahmet için Kadriye'yi daha çekici hale getiriyordu. Bu durgunluğun ardındaki merak, sorduğu sorular, hayatı delice yaşama ve anlama çabası o yaşlarda Ahmet'e sevimli geliyordu. Bir süre kaçak göçek görüştüler. Dedikodular ayyuka çıkınca da nişanlandılar. Nişandan hemen sonra Ahmet askere gitti. Askerde akciğerinde bir hastalık olduğu anlaşılınca erken terhis edildi.

Terhisten sonra ticaret faaliyetlerine hız kazandırdı. Düşünü için de para biriktirmesi şarttı. Köylüden peynir, bal, kak, ceviz, pestil, pekmez, çıra, yoğurt alıp şehirde anlaştığı bakkallara, marketlere ya da şehirli pazarcılara bunları satıyordu. Bazen taşeronluk yapıyor bazen de hiç olmadık siyasi meselelerin içine giriyordu. Herkes hayret ediyordu. Kadriye de bunları öğrendikçe şişiyor, kendini bambaşka dünyalarda hayal ediyordu. Şehirli olacaktı, evde topuklu terlikler giyip saçını sarıya boyayacak, kâküllerini kabartacaktı. Bacaklarındaki tüyleri tamamen yoldurup ten çorapla tayyör giyecekti. Onun hayalleri çoktu ama Ahmet'in annesinin planları farklıydı. Kadriye'yi günden güne sevmiyordu ve onu gelin olarak istemiyordu. Tek oğluna akrabasından kız almak istiyordu. Önceleri ne dese Ahmet'i ikna edemedi ayrılığa ama aklına büyük bir hıyanetlik geldi. Can alıcı bir yerden vurdu kazmayı.

Ahmet oğlum, dedi. Bu Kadriye kuru. Ne kadar yese de et tutmuyor. Kalça çatısı da dar. Bacakları ipince. Bunun çocuğu olmaz!

Oğluna bunları söyleye söyleye aralarını bozdu, ayrılmalarına sebep oldu.

Ahmet de hiç demedi ki bunun anası da kuru, ninesi de kuru, teyzesi de kuru. Hepsi üçer beşer doğurmuşlar bu niye doğuramasın?

Niye düşünsün ki Ahmet. Annesi çoktan düşündü onun yerine. Ha doğru düşündü ha yanlış düşündü!

Ahmet Kadriye'den ayrıldıktan sonra palas pandiras Emine'yle evlendi. Emine de annesinin halasının torunu. Gemi gibi maşallah. Kolları, bacakları, çenesi, hatta favorileri de erkek gibi kıl içinde. Ahmet karışmadı bu işe hiç. Tamam, dedi geçti. Bunlar evlendikten bir buçuk sene sonra Kadriye de bunların karşı komşularına gelin geldi oturdu. Üstüne üstlük Emine bir türlü gebe kalamazken Kadriye düğünden on ay sonra bir oğlan doğurdu. Seneler geçti bir kız doğurdu. Onun üstüne bir kız daha doğurdu. Kadriye'nin çocuklarının evin bahçesinde, sokakta cıvıldaşmaları Ahmet'in annesinin böğrüne taş gibi oturdu.

Ahmet durumdan şikâyet ettikçe durmadan kaderden, nasipten dem vurdu. Oğlunun kaderine kendi mâni olmuştu halbuki. Gitmedikleri doktor kalmadı. İlaçları yedikçe Emine şiştikçe şişti bi dünya oldu. Ne ettilerse çocukları olmadı. Ahmet de kimseye söylemeden çok doktor gezdi. Kendinde bir kusur bulunmadı.

Evde durumlar böyle oldukça gece yarılarında kadar içmeye, sağda solda kâğıt oynamaya, bahis işi tutmaya başladı. Sigaraların birini söndürüp öbürünü yaktı. Eski ahbablarıyla bile düşman oldu. Ticaretten bile keyif almamaya başladı. Babası ölünce kalan emekli maaşını annesinden aldı aldı harcadı.

Annesi suçluluk hissettiğinden oğluna bir şey diyemiyordu. Bir şey dese ne işiteceğini iyi bildiğinden susuyor içine atıyordu. Hocalardan, muskalarından, okunmuş sulardan da derman bulamıyordu. Halasının torununa bir şey dese akrabalarla iyice bozuşmak istemiyordu. Kaderlerine boyun eğmeyi de bir türlü bilemiyorlardı. Kadriye gibi kuru dolma nasıl üç tane doğurur da benim oğlumun kucağı boş kalır diye içi boş bir isyanla kendini avutuyordu.

Ahmet'se şehre gelip gittikçe uğradığı muhasebecinin çaycısı Zeliha'ya abayı çoktan yakmıştı. Zaten hem karısı hem de annesi ondaki canlanmanın bir sebebi olduğunu anlamışlardı da buna cesaret edemez diye düşünüyorlardı.

Zeliha yirmi dört yaşında. Çilli, kızıl, kara sarı değişik bir tip. Upuzun boyu, incecik beli, iri kalçaları var. Durduğu yerde duramıyor. Yürürken âdeta hopluyor. Tatlı dilli, alımlı, bakışları can alıcı. Ahmet onu görünce ayakları

yerden kesiliyor. Bu, benim olacak diyor. Ayaklarından kasıklarına kan yürüyor. Kızı hediyelere boğuyor. Kız da böyle şeyler görmemiş aklı başından gidiyor. Gel kaçalım, sana oda açarım diyor. Emine'yle olan durumu da anlıyor. İşler sonra başka haller alıyor ve bir akşamüstü kızı alıp eve getiriyor.

Emine, annesi, Kadriye olanlar karşısında şaşkın. Herkes kendi iç dünyasında bu olayı yorumlayıp içselleştirmeye çalışıyor. Buna karşın Ahmet ve Zeliha'yla kimse bu durumu konuşamıyor. Ahmet hiçbir şey söylemeden tavırlarıyla bu konunun konuşulmamasını emrediyor. Evdekiler de dışarıdaki de mecbur kabulleniyorlar.

Ahmet her gün eve koşa koşa eli kolu dolu geliyor.

Ahmet'in annesi akrabalarına mahcup. Ne kimse ona gidip konuşabiliyor ne de o insanlara kendini anlatabiliyor. Sıkıntısından mide ağrılarına gark oluyor.

Düşüne düşününe aklına Yılanlı Baba Tekkesi'ne adak adamak geliyor. Ne gelsin başka?

Bir cuma günü Cuma namazından hemen sonra Tekke'ye gidiyor. Duasını ediyor. Yanında götürdüğü otlu gözlemelerle ayranları da o gün gelenlere ikram ediyor. En çok da içinde bulunduğu durumdan selamete çıkmak ve torun sahibi olmak istiyor. Dileklerini diledikten sonra üç kere tekrar ediyor:

“Yılanlı Baba söz verdim yılanlarını beslemeye
Dileklerimi sen taşı Yüce Allah'a beslemeyle
Yılanlar tez mutluluk getirsin fakir haneme”

Mutat olduğu üzere tekke dönüşü evinin yılan yurdu olduğunu kabul edip her gün evin çatı altına ve dört bir yanına yurt yılanı için yiyecek koyuyor. Bir yandan da korkuyor. Ümitle ümitsizlik arasında gidip geliyor. Uyku-sunda tavandan sarkan yılan kâbuslarıyla uyanıyor. Eline soğuk bir şey değse irkiliyor. Korca korca da olsa her gün bir şekilde sözünü tutuyor. İnanç her zaman önemli diyor içinden.

Emine alt katta boynu bükük yalnız uyurken Ahmet'in çoğu zaman Zeliha'nın yanında olması herkesi huzursuz ediyor. Emine iştahtan kesilmiş hüngür hüngür ağlıyor. Ahmet'in annesi tekkelerden medet umdu yılıandan korkuyor. Kadriye karşı pencereden bir türlü eksilmiyor. Zeliha ve Ahmet de hepsinden habersiz dünyanın en güzel duygularının keyfini çıkarıyorlar, gözleri de birbirlerinden başka bir şey görmüyor. Aşkla beraber Ahmet'in ticari hayatı da hız kazanıyor. Artık daha çok kazanmak istiyor. Sağdan soldan bir sürü iş bağlıyor. Dağ köylerindeki çobanlardan keçi peyniriyle çam balı topluyor. Bütün yorgunluğuna rağmen eve kendini aşkla atıyor. Her şeye de gücü yetiyor.